

Släktet tåg (*Juncus*) i Småland

John Christoffersson

- A Blad hopvikta längs mitten, svärdsliljelikt omslutande strået (bild på nästa sida): Svärdtåg
- AA Blad trinda eller platta, ej hopvikta.
- B Blomställning till synes sidoställd på strået (i själva verket förbivuxen av ett långt, strålikt stödblåd).
- C Blombärande strån nedtill omgivna av bladlösa slidor (den översta slidan ev med kort, syllik bladskiva); stödblåd ett enda.
- D Strån trådsmla, glest stående från en förlängd jordstam, med glänsande, gulaktiga slidor; stödblåd ungefär av stråets längd: Trådtåg
- DD Strån grövre, tuvade, med matta, mörkare slidor; stödblåd mycket kortare än strået.
- E Strån mattgröna, sträva (rulla strået strax nedanför blomställningen mellan fingertopparna!), med gulbrun - rödbruna slidor: Knapptåg
- EE Strån klart gröna, släta, med rödbruna, nedtill svart-röda slidor: Veketåg
- CC Blombärande strån omgivna av slidor, av vilka de översta bär trinda, strålika skivor; stödblåd två, det ena helt kort: Strandtåg
- BB Blomställning i stråets topp (men ibland förbivuxen av stödblåd).
- C Blommor två eller flera tillsammans.
- D Kapsel 5 - 6,5 mm; bladskivor med omärkliga eller mycket otydliga tvärväggar ("knutor"): Dytåg
- DD Kapsel kortare; bladskivor tydligt knutiga.
- E Strån tuvade med lökligt uppsvällda baser; blad trådfina, svagt knutiga; frukt trubbig eller intryckt i spetsen: Löktåg
- EE Stråbas ej lökligt förtjockad; blad 1 - 2 mm breda, påfallande knutiga; frukt tillspetsad.
- F Inre kalkblad något spetsiga; strån tuvade (jordstam mycket kort); blomställning med brett utstående grenar: Ryltåg
- FF Inre kalkblad rundtrubbiga; strån i rad från en förlängd jordstam; blomställning smal med uppåtriktade grenar.
- G Yttre kalkblad korta och breda, trubbiga med udd; blomhuvuden mörka, rundade (alla blommor i samma höjd): Torvtåg
- GG Yttre kalkblad långsträckta, jämnt avsmalnande, ofta spetsiga; blomhuvuden ljusa, smala och höga (ofta med någon enstaka blomma sittande ovanför de andra): Myrtåg
- CC Alla blommor åtskilda.
- D Åtminstone de yttre kalkbladen längre än kapseln.
- E Stödblåd nående långt över blomställningen; kapsel glänsande, gulaktig; flerårig, fast rotad: Syltåg
- EE Stödblåd kortare än blomställningen; ettåriga, spåda

arter, lätta att dra upp.

- F Inre kalkblad spetsiga; kapselvalvler rundtrubbiga, med tydliga stiftsrester.
- G Kapsel 3 - 5 mm; ståndare 6; knapp ungefär hälften så lång som strängen: Vägtåg
- GG Kapsel 2 - 3 mm; ståndare oftast 3; knapp 1/4 - 1/3 av strängen: Pysslingtåg
- FF Inre kalkblad ej tydligt spetsiga; kapselvalvler nästan tvärhuggna, utan stiftrester: Grodtåg
- DD Kalkblad ej längre än kapseln.
- E Alla blad (utom stödbladet) samlade i en fast tuva runt strået (stråna); blad trinda: Borsttåg
- EE Åtminstone något blad på strået; blad rännformiga.
- F Kalkblad 2 mm, något mer än hälften så långa som den ljusbruna, rundat päronformiga kapseln; ståndarsträngar hälften så långa som knappen: Stubbtåg
- FF Kalkblad 3 mm, jämnlånga med den mörkbruna, rundat ovala kapseln; strängar 1/3 av knappens längd: Salttåg

Något om arterna

Svärdtåg: hittad 1983 i ett vägdike i Annerstad väster om Ljungby. Ny för Sverige, troligen inkommen med vägverkets nordamerikanska gräsfrö. - Till växten lik myrlilja, med runda, täta, mycket mörka blomhuvuden.

Trådtåg: kärr, våta ängar. Allmän.

Knapptåg: kärr, beten, diken och annan fuktig kulturmark. - Oftast med mörk, tät och rundad blomställning.

Veketåg: som föregående. - Oftast med ljus, upplöst blomställning.

Strandtåg: strandängar vid Kalmarsund, från Oskarshamn och söderut.

ytåg: kärr, mosselaggar. Bara i västra och norra Småland, sällsynt. - 1 - 2 blomhuvuden, vardera med 1 - 3 blommor.

Löktåg: skogskärr, bäckar, sandstränder m m. Allmän. - Ytterst varierande: på torra ställen upprätt, rikblommig; på blöt mark nedliggande, rotsläende, fåblommig; i vatten simmande, ofta utan blommor (lätt att förväxla med brunven eller små natearter).

Ryiltåg: stränder, fuktiga ställen. Allmän.

Torvtåg (*J. alpinus* ssp. *alpinus*): kalkkärr, mycket sällsynt i nordväst.

Myrtåg (*J. alpinus* ssp. *nodulosus*): fuktig torv- eller sandmark, stränder. Västerut tämligen allmän, österut sällsynt. - Spädare än föregående.

Syltåg: fuktiga markvägar och annan kulturmark, numera ej ovanlig (inkommen från Nordamerika).

Vägtåg: fuktig mark, ofta på markvägar. Allmän.

Pysslingtåg: växer ofta något mindre fuktigt än föregående, gärna på stigar. "Upptäckt" i Sverige för några år sedan, påträffad här och där i Småland.

Grodtåg: havsstränder, på öppen jord eller sand.

Borsttåg: mager, gärna betad mark eller på stigar. Västlig art, saknas nästan österut (men återkommer sparsamt i kustzonen!)

Stubbtåg: fuktig, gärna trampad mark. Mindre allmän, men vanligare vid kusten.

Salttåg: strandängar vid havet. Allmän.